

V. UPRAVLJANJE I NADZOR NAD SUSTAVOM SKLADIŠTA PLINA

Upravljački centar sustava skladišta plina

Članak 1.

(1) Za potrebe učinkovitog i pouzdanog upravljanja i održavanja skladišta Operator je obvezan nadzirati rad skladišta, sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova, parametara kvalitete plina te pouzdanosti isporuke plina.

(2) Nadzor rada i upravljanje skladištem obavlja se neprekidno iz upravljačkog centra Operatora te sustavnim operativnim nadzorom skladišta.

(3) Operator će voditi skladište na način da zadovolji uvjete propisane provjerenom projektnom dokumentacijom uz uvažavanje tehničkih i pogonskih ograničenja skladišnog sustava.

(4) Tehnička i pogonska ograničenja skladišta temelje se na maksimalnome dopuštenom tlaku ležišta i nadzemnog postrojenja te minimalnom tlaku ležišta, kao i tlaku sustava na koji je priključen.

(5) Upravljački centar Operatora surađivat će i razmjenjivati informacije s operatorom transportnog sustava, i Korisnicima u poslovima vezanim za nominacije, uravnoteženje transportnog sustava, suradnju za vrijeme poremećaja u djelatnosti skladištenja ili transporta te u kriznim stanjima, a sve u skladu s važećom zakonskom regulativom.

(6) Da bi održavao kontakt s Operatorom, Korisnik treba raspolagati sljedećim komunikacijskim alatima te ih neprekidno držati u funkciji tijekom svakoga plinskog dana:

- računalom spojenim na internet od 0-24 h, s mogućnošću slanja i primanja elektroničke pošte;
- telefonskom vezom od 0 -24 h;
- uređajem za primanje i slanje telefaks poruka.

Članak 2.

Za upravljanje skladištem, a radi osiguranja sigurnosti i pouzdanosti njegova rada te nadzora nad pogonom skladišta, upravljački centar Operatora mora raspolagati mjernim, informacijskim i telekomunikacijskim sustavima koji mu omogućavaju:

- stalni nadzor nad tehnološkim parametrima i upravljanje ključnim skladišnim objektima u realnom vremenu;
- uočavanje poremećaja u tehnološkom procesu skladištenja plina;
- mjerenje, evidentiranje i centralizirano prikupljanje podataka o ostvarenom protoku plina i kvaliteti plina na ulazu u skladište i izlazu iz skladišta;
- komunikacijsku povezanost s dispečerskim centrom operatora transportnog sustava radi razmjene operativnih podataka;
- razmjenu podataka i operativnu komunikaciju s dispečerskim centrom povezanog operatora distribucijskog sustava te s operatorom tržišta plina;
- operativnu komunikaciju s Korisnicima;
- izvještavanje o korištenju skladišta.

Članak 3.

Radi osiguranja sigurnosti i pouzdanosti rada skladišta, uz navedeno u članku 14. ovih Pravila, Operator je obvezan organizirati stalnu pripravnost radi interventnog otklanjanja kvarova ili nedostataka na skladištu, odnosno poduzimanja mjera za ublažavanje njihova utjecaja na rad skladišta.

Utvrđivanje tehničkoga skladišnog kapaciteta

Članak 4.

(1) Postupak utvrđivanja tehničkoga skladišnog kapaciteta jamči da nominacije Korisnika ne prelaze tehničke mogućnosti skladišta. Tehnički skladišni kapacitet određuje Operator i definiran je kao maksimalni stalni kapacitet koji Operator može ponuditi Korisnicima, vodeći računa o cjelovitosti i operativnim zahtjevima sustava skladišta plina, a odnosi se na radni volumen, maksimalni kapacitet utiskivanja i maksimalnih kapacitet povlačenja.

(2) Skladište je limitirano i maksimalnim i minimalnim kapacitetom povlačenja plina te maksimalnim i minimalnim kapacitetom utiskivanja plina koji su uvjetovani tehničkim karakteristikama i zapunjenosti skladišta u određenom trenutku, a određuje ih Operator.

(3) Minimalni satni kapacitet povlačenja plina (MinQph) iznosi 200 000 kWh/h, a minimalni dnevni kapacitet povlačenja plina (MinQpd) iznosi 2 000 000 kWh/dan.

(4) Skladište će u prijelaznom načinu rada u ciklusu povlačenja raditi samo ako povlačenje s MinQph kontinuirano traje najmanje 10 sati u plinskom danu.

(5) Minimalni satni kapacitet utiskivanja plina (MinQuh) iznosi 300 000 kWh/h a minimalni dnevni kapacitet utiskivanja plina (MinQud) iznosi 2 400 000 kWh/dan. Skladište će u prijelaznom načinu rada u ciklusu utiskivanja raditi samo ako utiskivanje s MinQuh kontinuirano traje najmanje 8 sati u plinskom danu.

(6) Radi osiguranja sigurnosti i pouzdanosti rada skladišta Operator može odbiti nominacije Korisnika ako je nominirani kapacitet povlačenja svih Korisnika manji od MinQpd odnosno ako je nominirani kapacitet utiskivanja svih Korisnika manji od MinQud.

Upravljanje kapacitetima sustava skladišta plina

Članak 5.

(1) Ciklus utiskivanja plina u skladište traje od plinskog dana 1. travnja do plinskog dana 30. rujna \pm 30 dana, dok ciklus povlačenja traje od plinskog dana 1. listopada do plinskog dana 31. ožujka \pm 30 dana.

(2) O načinu rada i planiranoj odnosno izvanrednoj promjeni ciklusa rada skladišta odlučuje Operator.

(3) Operator obavještava Korisnike o planiranom datumu redovne promjene ciklusa rada iz stavka 1. ovog članka putem obavijesti na svojoj internetskoj stranici sedam dana unaprijed. Po utvrđivanju konačnog termina redovne promjene ciklusa, Operator elektroničkom poštom autoriziranoj osobi Korisnika dostavlja konačnu potvrdu promjene ciklusa rada najmanje 44 sata unaprijed.

Izvod iz Pravila korištenja sustava skladišta plina UPR-135-2018 (NN 50/2018)

(4) Iznimno od stavka 1. ovog članka, uz uvjet da je promjena ciklusa rada prihvatljiva vezano uz tehničke i operativne okvire rada skladišta, Operator može provesti odnosno odobriti izvanrednu promjenu ciklusa u slučaju:

1. izvanredne situacije na sustavu skladišta plina,
2. izvanredne situacije na povezanim sustavima temeljem zahtjeva operatora povezanog sustava s izjavom o izvanrednoj situaciji na povezanom sustavu, a koji se Operatoru dostavlja elektroničkom poštom na adrese iz stavka 9. ovog članka.
3. zahtjeva za izvanrednom promjenom ciklusa rada skladišta dostavljenog od strane Korisnika ili kupca skladišnih kapaciteta na sekundarnom tržištu uz uvjet suglasnosti svih ostalih Korisnika, kupaca skladišnih kapaciteta na sekundarnom tržištu i operatora povezanog sustava.

(5) Zahtjev iz stavka 4. podstavak 3. ovog članka obavezno sadrži vremensko razdoblje za koje se traži izvanredna promjena ciklusa rada, a Korisnik ili kupac skladišnih kapaciteta na sekundarnom tržištu zahtjev Operatoru dostavlja elektroničkom poštom putem autorizirane osobe Korisnika informacijske platforme.

(6) Ukoliko je suglasan sa zahtjevom za izvanrednom promjenom ciklusa rada skladišta Operator će operatoru povezanog sustava, Korisnicima i kupcima skladišnih kapaciteta na sekundarnom tržištu dostaviti upit za suglasnost na predmetni zahtjev.

(7) Ukoliko operator povezanog sustava, Korisnik ili kupac skladišnih kapaciteta na sekundarnom tržištu iz stavka 4. podstavak 3. ovog članka ne dostavi suglasnost na zahtjev za izvanrednom promjenom ciklusa rada u roku koji je određen od strane Operatora smatra se da nije suglasan sa zahtjevom za izvanrednom promjenom ciklusa rada skladišta.

(8) Temeljem stavka 2. ovog članka, Operator ima pravo skratiti ili produljiti razdoblje u kojem radi u izvanredno promjenjenom ciklusu rada, a o istome obavještava Korisnike i operatora povezanog sustava najmanje 24 sata unaprijed.

(9) Zahtjev i suglasnosti za promjenu ciklusa rada skladišta iz stavka 4. podstavka 2. i 3. ovog članka, autorizirana osoba Korisnika informacijske platforme Operatora i operator povezanog sustava dostavlja elektroničkom poštom na adresu:

sala.kontrole@psp.hr i prodaja@psp.hr.

(10) U slučaju izvanredne promjene ciklusa rada skladišta, Operator elektroničkom poštom obavještava autorizirane osobe Korisnika informacijske platforme Operatora i operatora povezanog sustava o izvanrednoj promjeni ciklusa.

(11) Kod svake promjene ciklusa rada skladišta, brišu se sve nominacije/renominacije zaprimljene preko informacijske platforme Operatora, o čemu se elektroničkom poštom obavještavaju autorizirane osobe informacijske platforme, te se pozivaju na unos novih nominacija.

(12) U slučaju promjene ciklusa rada skladišta tijekom plinskog dana D, plinski dan se dijeli u dva dijela sukladno razdobljima u kojima je skladište radilo u pojedinom ciklusu rada.

(13) U slučaju iz stavka 4. podstavka 3. ovog članka Korisnik koji je zakupljene skladišne kapacitete u cijelosti prodao na sekundarnom tržištu ne sudjeluje u aktivnostima oko izvanredne promjene ciklusa rada skladišta.

Način rada sustava skladišta plina

Članak 6.

Izvod iz Pravila korištenja sustava skladišta plina UPR-135-2018 (NN 50/2018)

(1) Ovisno o ciklusu rada skladišta i zaprimljenim nominacijama te utjecaju promjene načina rada na karakteristike ležišta i postrojenja, Operator određuje način rada skladišta.

(2) Skladište može biti u jednom od ovih načina rada:

- povlačenje;
- utiskivanje;
- stajanje;
- prijelazni način rada.

(3) Skladište je van pogona kada nije niti u jednom od prehodno navedenih načina rada.

Članak 7.

Radi tehničko-tehnoloških karakteristika skladišta minimalno vrijeme potrebno za slučaj prijelaza iz načina rada utiskivanje u način rada povlačenje iznosi 8 sati, a za slučaj prijelaza iz načina rada povlačenje u način rada utiskivanje iznosi 16 sati, pri čemu se početak rada u novom ciklusu rada skladišta usklađuje s početkom plinskog dana ili početkom nominacijskog/renominacijskog razdoblja o čemu odlučuje Operator.

Promjena načina rada

Članak 8.

(1) Za vrijeme ciklusa povlačenja, primjenjuju se ova pravila:

- Ako je zbroj nominiranih satnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za povlačenje veći od MinQph:
 - o Operator će prihvatiti sve nominacije dostavljene u skladu s ugovorenim kapacitetima i nastaviti s načinom rada povlačenje.
- Ako je zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za povlačenje veći od MinQpd, a zbroj nominiranih satnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za povlačenje manji od MinQph:
 - o Operator će prihvatiti sve nominacije dostavljene u skladu s ugovorenim kapacitetima i raditi u prijelaznom načinu rada.
- Ako je zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za povlačenje manji od MinQpd, a zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz dostavljenih nominacija za utiskivanje veći od MinQpd:
 - o Operator će prihvatiti sve nominacije za povlačenje dostavljene u skladu s ugovorenim kapacitetima,
 - o Operator će proporcionalno smanjiti virtualne nominacije za utiskivanje tako da rezultat ukupno prihvaćenih nominacija povlačenja i utiskivanja ne dovede do potrebe za promjenom smjera rada skladišta, pri čemu će skladište prijeći u način rada stajanje.
- Ako je zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za povlačenje manji od MinQpd i zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz dostavljenih nominacija za utiskivanje također manji od MinQpd:
 - o Operator može odbiti sve zaprimljene nominacije te prijeći u način rada stajanje

(2) Za vrijeme ciklusa utiskivanja, primjenjuju se ova pravila:

- Ako je zbroj nominiranih satnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za utiskivanje veći od MinQuh:

Izvod iz Pravila korištenja sustava skladišta plina UPR-135-2018 (NN 50/2018)

- Operator će prihvatiti sve nominacije dostavljene u skladu s ugovorenim kapacitetima i nastaviti s načinom rada utiskivanje.
 - Ako je zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za utiskivanje veći od MinQud, a zbroj nominiranih satnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za utiskivanje manji od MinQud:
 - Operator će prihvatiti sve nominacije dostavljene u skladu s ugovorenim kapacitetima i raditi u prijelaznom načinu rada.
 - Ako je zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za utiskivanje manji od MinQud, a zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz dostavljenih nominacija za povlačenje veći od MinQud:
 - Operator će prihvatiti sve nominacije za utiskivanje dostavljene u skladu s ugovorenim kapacitetima,
 - Operator će proporcionalno smanjiti virtualne nominacije za povlačenje tako da rezultat ukupno prihvaćenih nominacija utiskivanja i povlačenja ne dovede do potrebe za promjenom smjera rada skladišta, pri čemu će skladište prijeći u način rada stajanje.
 - Ako je zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz svih dostavljenih nominacija za utiskivanje manji od MinQud i zbroj nominiranih dnevnih količina plina iz dostavljenih nominacija za povlačenje također manji od MinQud:
 - Operator može odbiti sve zaprimljene nominacije te prijeći u način rada stajanje.
- (3) Kod svake promjene ciklusa rada skladišta, zaprimljene nominacije Korisnika brisati će se u skladu s odredbom članka 17. stavak 11. ovih Pravila.

Vlastita potrošnja plina i gubici

Članak 9.

- (1) Mjerenje potrošnje plina za vlastite potrebe Operatora obavljat će se na mjernom uređaju u vlasništvu Operatora koji za njega posjeduje svu potrebnu dokumentaciju u skladu s mjeriteljskim zahtjevima (ovjernice, izvješća o ispitivanju).
- (2) Operator je dužan osigurati količine plina dovoljne za pogon kompresora, tehnološku potrošnju, pokriće gubitaka te nadopunu plinskog jastuka.
- (3) Plin za namjene iz stavka 2. ovog članka Operator kupuje na tržišnim principima, uz definiranje dinamike i mjesta isporuke.
- (4) Plin za namjene iz stavka 2. ovog članka Operator kupuje na ulazu u skladište ili u samom skladištu.
- (5) Natječaj za nabavu plina za namjene iz stavka 2. ovog članka Operator je dužan objaviti na svojoj internetskoj stranici i najmanje jednom javnom glasilu.
- (6) Osnovni kriterij za odabir najpovoljnije ponude jest najniža jedinična cijena plina.
- (7) Na temelju odluke o izboru najpovoljnije ponude Operator i izabrani opskrbljivač sklapaju Ugovor o opskrbi prirodnim plinom.
- (8) U slučaju nezadovoljstva postupanjem Operatora u postupku nabave plina opskrbljivač ima pravo izjaviti prigovor Hrvatskoj energetskej regulatornoj agenciji (u daljnjem tekstu: Agencija).

Privremeno ograničenje i prekid usluge

Članak 10.

(1) Operator ima pravo privremeno ograničiti ili prekinuti utiskivanje ili povlačenje plina radi redovnog održavanja postrojenja i instalacija, izvođenja potrebnih hidrodinamičkih mjerenja, inspekcijskih pregleda, ispitivanja, dogradnje ili rekonstrukcije skladišta, tehničkih i tehnoloških poremećaja, te iz drugih razloga predviđenih ovim Pravilima, Zakonom, te drugim važećim zakonskim i podzakonskim propisima.

(2) Operator izrađuje i provodi planirane godišnje radove iz stavka 1. ovog članka u što je moguće kraćem vremenskom razdoblju.

(3) Planirane rokove prekida usluge skladištenja plina Operator objavljuje na svojoj internetskoj stranici prije početka skladišne godine, po potrebi ih mjesečno revidira te konačno potvrđuje dostavom obavijesti Korisnicima najmanje 44 sati unaprijed.

(4) Radi izvođenja hidrodinamičkih mjerenja Operator ima pravo dva puta godišnje prekinuti usluge utiskivanja i povlačenja u trajanju od 96 sati. Operator će navedena mjerenja obaviti najkasnije unutar 15 dana od završetka ciklusa utiskivanja, odnosno ciklusa povlačenja, te o rokovima obavijestiti Korisnike i operatora povezanog sustava.

(5) U slučaju da je prekid ili ograničenje usluge skladištenja trajalo u skladu s najavljenim rokovima iz obavijesti ili je produženo iz razloga koje Operator nije mogao predvidjeti i/ili spriječiti, Operator nije dužan Korisnicima nadoknaditi eventualne štete ili troškove nastale kao posljedica ograničenja ili prekida usluge skladištenja.

Članak 11.

Nakon završetka radova iz članka 22. ovih Pravila Operator će odmah o istome obavijestiti Korisnike te nastaviti s pružanjem ugovorenih usluga.

Upravljanje i postupci u izvanrednim situacijama

Članak 12.

(1) Izvanrednom situacijom u smislu upravljanja skladištem smatra se svaki događaj koji nije moguće izbjeći ili predvidjeti, a čije posljedice izravno ugrožavaju sigurnost ljudi i imovine od nekontroliranog izlaza plina, uzrokuju ograničenje ili prekid korištenja skladišnih kapaciteta te ugrožavaju pouzdanost opskrbe plinom.

(2) Izvanredne situacije iz stavka 1. ovog članka u smislu upravljanja skladištem uključuju i izvanredne situacije na povezanim sustavima ukoliko iste ugrožavaju sigurnost opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj.

(3) U slučaju izvanredne situacije na skladištu Operator bez odgode poduzima mjere kojima osigurava održavanje opstojnosti skladišta i umanjuje utjecaj poremećaja na mogućnost korištenja skladišnih kapaciteta i pouzdanost opskrbe plinom. Navedene mjere obuhvaćaju:

- obavješćavanje nadležnih javnih službi i tijela;
- kontrolu rada skladišta preko upravljačkog centra u skladu s internim uputama, a radi prevladavanja nastalih okolnosti;
- uklanjanje uzroka opasnosti za sigurnost ljudi i imovine;
- prekid ili ograničenje korištenja skladišnih kapaciteta.

Članak 13.

(1) U slučaju kvara ili havarije na skladištu koji ugrožava sigurnost ljudi i imovine, Operator ima pravo trenutno prekinuti ili ograničiti uslugu skladištenja plina, uz telefonsku obavijest Korisniku i operatoru povezanog sustava te naknadnu obavijest pisanim putem.

(2) U slučaju kvara ili havarije na povezanom sustavu operator povezanog sustava upućuje Operatoru obavijest o kvaru na povezanom sustavu i zahtjev za prekidom ili ograničenjem usluge skladištenja, telefonski uz naknadnu obavijest pisanim putem. Po primitku obavijesti, Operator će o vremenu prekida ili ograničenja usluge skladištenja plina obavijestiti Korisnike na koje ograničenje ili prekid usluge ima utjecaja.

(3) U slučaju kvara ili havarije na povezanom sustavu, za koje Operator ima spoznaje da za posljedicu imaju ili bi mogle imati ugroženost života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, Operator će bez odlaganja prekinuti ili ograničiti uslugu skladištenja plina.

(4) U slučaju da je prekid ili ograničenje usluge skladištenja uzrokovano kvarom na skladištu ili povezanom sustavu koje bi za posljedicu imalo ugrožavanje sigurnosti ljudi i imovine, Operator nije dužan Korisnicima nadoknaditi eventualne štete ili troškove nastale kao posljedica ograničenja ili prekida usluge skladištenja.

(5) Prilikom prekida ili ograničenja usluge skladištenja u skladu sa odredbama ovog članka Operator će pozvati Korisnike na dostavu izvanredne nominacije.

Upravljanje i postupci u kriznom stanju

Članak 14.

(1) Tijekom kriznog stanja Operator upravlja skladištem na temelju mjera propisanih Uredbom (EU) 1938/2017 Europskog parlamenta i Vijeća (dalje: Uredba o sigurnosti opskrbe) i propisa donesenih na temelju Uredbe o sigurnosti opskrbe.

(2) Ovisno o tehničkim mogućnostima i raspoloživim skladišnim kapacitetima Operator u okviru svojih odgovornosti poduzima mjere za ublažavanje nastale situacije.

(3) Temeljem Odluke o donošenju plana intervencije o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske Operator izrađuje Plan za krizna stanja, a u uvjetima krizne razine ranog upozorenja, uzbunjivanja i izvanrednog stanja ima obvezu informirati ministarstvo nadležno za energetiku o stanju zaliha plina u skladištu, te provoditi mjere u skladu s nalogom Kriznog tima.